

Høringsinnspill fra ANSA: forslag til endringer i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2013-2014.

ANSA, Samskipnaden for norske studenter i utlandet, ønsker å takke for muligheten til å komme med innspill til denne høringen.

Overordnet stiller ANSA seg bak departementets vurderinger, og mener det gjøres endringer til det bedre hva gjelder presiseringer av definisjoner og ordlyd. Dette medfører at Lånekassens forskrifter blir mer presise for den enkelte bruker, og mer tilpasset studentenes behov og vilkår.

ANSA har ytterligere kommentarer til forslag til følgende endringer:

Til § 10-4 Samtidig støtte fra norske og utenlandske offentlige støtteordninger

ANSA støtter endringen om at norske studenter skal få støtte til lån i Lånekassen, samtidig som studenten mottar stipend gjennom utenlandske støtteprogram. ANSA synes det er gledelig at departementet ønsker å innføre incentiver for å få flere studenter til å studere i Kina og Russland.

Vi ønsker imidlertid å presisere at slik forslaget står formulert, er det en forutsetning at de norske studentene mottar tilsvarende støtte gjennom den utenlandske stipendordningen, som støtten de sier fra seg i Lånekassen. Dersom den kinesiske eller russiske stipendordningen tilbyr mindre enn hva studenten ville fått om han eller hun mottok all studiestøtte gjennom Lånekassen, vil studenten komme dårligere ut av det ved å motta utenlandsk stipend. Hvis så er tilfelle, vil ikke omleggingen fungere etter intensjonen, og norske studenter vil fortsette å takke nei til stipendprogram i Kina og Russland.

Tredje del. Støtte til søker i høyere utdanning og søker i fagskoleutdanning, folkehøgskole og annen utdanning som ikke er omfattet av opplæringsloven.

Kapittel 27 Omgjøring av lån til utdanningsstipend

Til § 27-3 Beregningsmåte og rekkefølge:

ANSA har vært godt informert om denne endringen i forkant av høringsrunden, og støtter endringen i sin helhet. Utenlandsstudentene har denne ordningen fra før, og vil således ikke omfattes av noen endring.

Til § 27-6 Tidsberegning for omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere perioder og § 27-7 tidsbegrensning framover i tid for omgjøring av lån til utdanningsstipend:

ANSA har forståelse for at departementet vil innføre incentiver for at studenter skal fullføre sin utdanning raskere, men synes dette er et feilaktig virkemiddel så vel som at det er dramatisk å halvere antall år i én vending. Snarere enn å få studenter fortære gjennom utdanningsløpet, tror vi omleggingen vil ramme dem som av ulike grunner er nødt til å ta et avbrudd i studier, for eksempel ved familieforøkelse eller ved sykdom.

ANSA tror en endring vil komme overraskende på mange studenter, og ser for oss unødvendig merarbeid både for Lånekassen og for den enkelte student.

ANSA støtter ikke endringsforslaget. Alternativt foreslår vi at tidsbegrensningen først settes til seks år, for så om noen år å evalueres.

Fjerde del. Støtte til utdanning i land utenfor Norden.

Kapittel 33 Statsborgerskap og tilknytning til Norge

Til § 33-7 Unntak fra vilkåret om botid ved særlige forhold og § 35- 8 Videregående opplæring og fagskoleutdanning:

ANSA støtter presiseringen vedrørende definisjon på “norsk næringsliv”, og synes det er rimelig at arbeidet skal være av tidsbegrenset karakter.

Det er videre gledelig at departementet åpner for at elever i videregående opplæring i utlandet skal få mulighet til utdanningsstøtte når foreldre eller ektefelle arbeider i utlandet. Dette er godt grep for å sikre like rettigheter for elever i videregående opplæring, og vil medføre at elever ikke straffes på bakgrunn av foreldres eller ektefelles valg om å arbeide ute.

Femte del. Spesielle ordninger.

Til § 44-1a Gradert sykestipend.

ANSA vil berømme departementet for å videreføre denne viktige ordningen. Det er et viktig prinsipp at studenter skal ha de samme rettighetene som i samfunnet for øvrig. Vi vil gjøre oppmerksom på at ettersom denne ordningen er såpass ny, er det ønskelig med mer informasjon ut til studentene. Vi opplever at utenlandsstudentene ikke vet om ordningen, og derfor heller ikke tar den i bruk.

Forslag fra ANSA til endringer i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2013-2014

ANSA vil avslutningsvis komme med fem ytterligere forslag til forbedring av forskriftene for utdanningsstøtte, som vi ønsker at departementet skal vurdere for innføring i skoleåret 2013-2014.

1. Til § 40-2 Skolepengestøtte til søker som startet utdanning i 2004-2005 eller senere

Studenter som tar en hel bachelorgrad og betaler skolepenger ved et utenlandsk lærested, tar på seg høyere årlig lånebyrde enn master- og delgradsstudenter. I og med at bachelorstudentene også er ute i flere år, blir utdanningen uforholdsmessig dyr for dem. Det er rimelig å anta at det språklige og kulturelle utbyttet blir større jo lenger man studerer ute. Derfor bør studenter som tar en hel bachelorgrad i utlandet, likestilles med studenter som tar mastergrad eller deler av en grad ute.

ANSA foreslår av nevnte grunner å stryke det nåværende punkt a) og inkludere bachelorstudier i punktet som beskriver skolepengestøtten til utdanning på masternivå og delstudier. Dette punktet blir så det nye punkt a).

Forslag:

(...) Til utdanning på bachelornivå, masternivå og delstudier gis skolepengestøtten med 70 prosent stipend og 30 prosent lån av faktiske skolepenger (...)

2. Til § 35-5 Begrensning i støtte ved førsteåret i USA.

Mangel på førsteårsstøtte hindrer studenter i å ta en hel bachelorgrad i USA, med mindre de har foreldre som kan betale for det første året av utdanningen eller går ved et av de få lærestedene som tilbyr norske studenter å begynne rett på andreåret (Sophomore year). Gjeninnføring av støtte vil føre til vekst i antall norske studenter i USA og vil være det viktigste grepet Norge kan gjøre for å nå målet i Nord-Amerika-strategien om å øke antall gradsstudenter i landet.

Forslag:

Gjeldende paragraf strykes og forskriftene åpner for ordinær støtte til det første året av bachelorgrader i USA.

ANSA
Association of Norwegian
Students Abroad

3. Til § 36-1 Språklig tilretteleggingssemester

Antall gradsstudenter i ikke-engelskspråklige land er generelt synkende. Nedgangen kan i stor grad skyldes mangel på ferdigheter i fremmedspråk. For at studentene skal få bedre mulighet til å tilegne seg de språkferdigheter som behøves for å ta høyere utdanning i ikke-engelskspråklige land, bør muligheten for støtte til tilretteleggingssemester utvides fra ett til to semestre. Dette vil øke sjansen for at flere studenter benytter seg av tilbudet og oppnår et høyt nok nivå til å ta videre gradsstudier i det aktuelle landet.

Forslag:

(...) Opplæringen må være på fulltid, med minimum 15 undervisningstimer per uke, og vare i minst tre måneder. Til lengre kurs kan det gis støtte i inntil to semestre.

4. Til 40-2 Skolepengestøtte til søker som startet sin utdanning i 2004-2005 eller senere

Stortinget har vedtatt at alle studenter i Norge og utlandet får den samme summen for å bo og leve, og at det bare er tilleggsstipendet og stipenddelen av skolepengestøtten som skal valutajusteres. Justeringen skjer for utenlandsstudenter som betaler skolepenger i valutaer som styrker seg med mer enn én prosent i forhold til den norske kronen fra 1. april. Ved endringer i valutakursen gis stipenddelen av skolepengestøtten med et høyere beløp.

Dagens finansieringsordning fører til usikkerhet og liten av grad av finansiell forutsigbarhet blant norske studenter i utlandet. Hvert år blir mange av studenter rammet av valutasingninger, med den konsekvens at de ikke har nok midler til å betale hele skolepengesummen. Dette har det også vært flere eksempler på i media de siste årene. ANSA foreslår derfor å endre dagens stipend- og låneordning. Det finnes flere alternative løsninger for å sikre at studentene får nok lån og stipend til å betale skolepenger ved studiestart. Det er hensiktsmessig å vedta disse endringene nå, slik at de kan implementeres i LØFT-Modulis så snart systemet er i funksjon. De to alternativene foreslått under, vil sikre en tryggere studietid og mer forutsigbar studiefinansieringsordning for norske studenter, uten at staten blir belastet økonomisk.

1. Valutajustering av samlet lån og stipend, regulert ved justering av stipendet. Fortrinnsvis foreslår ANSA at det kompenseres for endring i valuta for både stipend- og låneandel, ved å justere stipendet. Dersom kronen svekkes med mer enn én prosent i forhold til utenlandsk valuta, vil stipendet bli oppjustert tilsvarende endring for både lån- og stipendandel, i motsetning til kun stipendandelen ved dagens ordning. Dersom kronen styrkes, nedjusteres stipendet på samme måte. Valutadifferanser vil over tid jevnes ut, og staten vil dermed ikke bære noen økonomisk risiko eller tap. Valutasingninger kan derimot gi stort utslag for den enkelte student ettersom man er i utlandet i kortere perioder. Med den foreslåtte ordningen vil den enkelte student være sikret tilstrekkelige midler for å betjene de skolepengekrav som foreligger.

ANSA
Association of Norwegian
Students Abroad

2. Valutajustering av lån, ved å øke lånesummen og utstede ut nytt gjeldsbrev. ANSA foreslår alternativt et system der lånesummen økes tilsvarende endring i valuta og nytt gjeldsbrev utstedes. Fagavdelingen i Lånekassen har gitt uttrykk for at de vil foretrekke at lånebeløpet kun justeres opp og ikke ned, til tross for en eventuell svekkelse av utenlandsk valuta i forhold til den norske kronen, slik valutajusteringsordningen for stipendandelen er i dag. Dette for å unngå ekstra administrasjonskostnader. ANSA på sin side er åpen for at valutajusteringen går begge veier. Det viktigste for studentene er at de er sikret nok midler til å betale det som kreves av skolepenger.

ANSA ber administrasjonen i Lånekassen utarbeide forslag til endring med tanke på hva som er lettest gjennomførbart.

Forslag 5; endring av § 8-4 tidsramme for ph.d – utdanning i utlandet:

ANSA ønsker å utvide tidsramme for støtte til ph.d studenter i utlandet, da det ikke er tilstrekkelig med kun to – 2- år ekstra støtte for denne gruppen. En ph.d grad i utlandet er ikke sammenlignbar med ordningen for norske ph.d-studenter. I Norge har denne gruppen ofte tilstrekkelig eller god inntekt og regnes mer som arbeidstakere, mens de i utlandet i langt større grad regnes som studenter. Dette innebærer at de ikke mottar en god lønn. ANSA mener derfor at det bør være lik rett for disse studentene til å ta hele ph.d-utdanningen i utlandet uten å være avhengig av økonomisk støtte hjemmefra eller fra annen ekstra inntekt.

Forslag:

§ 8-4 Grensa på åtte år utvides med inntil *fire* år for søkere (..) utlandet.

Utover innspillene gjengitt ovenfor har ANSA ingen ytterligere kommentarer. Spørsmål om innspillene kan rettes undertegnende.

Med vennlig hilsen,

Henriette N. Thommessen
President, ANSA

Mari Berdal Djupvik
Rådgiver, ANSA

ANSA
Association of Norwegian
Students Abroad